GŁOS RATAJ

Rada Osiedla Rataje

współpraca WIEŚCI Z OKOLICY

Czasopismo Rady Osiedla Rataje w Poznaniu | nr 1(21)/2019 | Egzemplarz bezpłatny | Nakład 22 500 egz.

• POLANKA • ZIELONY TARAS • BERDYCHOWO • PIOTROWO • PIASTOWSKIE • RZECZYPOSPOLITEJ • BOHATERÓW II WOJ. ŚWIATOWEJ • ARMII KRAJOWEJ • OŚWIECENIA • POWSTAŃ NARODOWYCH • JAGIELLOŃSKIE •

Szanowni mieszkańcy Rataj!

Bieżący numer Głosu Rataj ma trochę inny charakter niż poprzednie, postanowiliśmy Państwu przedstawić podsumowanie ostatnich kilkunastu lat zmagań Rady Osiedla Rataje z tematem budowy Parku-Rataje. Numer ten poprzedza przygotowywaną publikację książkową na temat budowy parku i skansenu. Na pierwszych stronach pokazujemy autentyczne zdjęcia sprzed piętnastu lat, na których widać otoczenie os. Powstań Narodowych i otaczające je błoto po opadach deszczu. Na kolejnych stronach można zapoznać się z efektami budowy Parku-Rataje. Przedstawiamy tam na fotografiach obecny stan zagospodarowania terenu, który niczym nie przypomina tego z przed kilkunastu lat. W ostatniej części można zapoznać się z ideą budowy skansenu Średzkiej Kolei Powiatowej właśnie w tym miejscu oraz zapoznać się z jej historycznym przebiegiem.

W numerze tym pokazujemy rzeczywiste zdjęcia istniejącego już parku. Nie opisujemy tutaj skomplikowanej historii dojścia do ostatecznego efektu, myślę że przyjdzie jeszcze na to właściwy czas. Przypominamy, że obecne zainwestowanie w park dotyczy terenu ok. 17 ha a docelowo park ma obejmować ponad 40 ha. Pozostały, brakujący teren nie należy do miasta Poznania. Ze swojej strony mogę zobowiązać się, że Rada Osiedla Rataje w dalszym ciągu będzie zabiegać o pozyskanie brakującego obszaru pod budowę parku. Już w przyszłym roku Rada wyasygnowała kwotę ponad 0,5 mln zł na odbudowę parku na os. Armii Krajowej. Jest to kwota niewystarczająca, ale krok po kroku będziemy budować tę część parku.

Obecnie trwają prace związane z budową oświetlenia ciągów komunikacyjnych pomiędzy osiedlami Rzeczypospolitej a Bohaterów II Wojny Światowej, niebawem zostaną także doprowadzone media do skansenu SKP. Jesteśmy przekonani, że wybudowany park znacząco podniósł jakość życia na ratajskich osiedlach, a kolejne realizacje są przed nami. Należy tutaj wspomnieć choćby budowę kładki pieszej i rowerowej łączącej Rataje z Wildą, która ma znajdować się w ciągu spacerowym: Malta-Park Rataje-Warta-Wilda.

Adam Pawlik,
Przewodniczący
Rady Osiedla Rataje

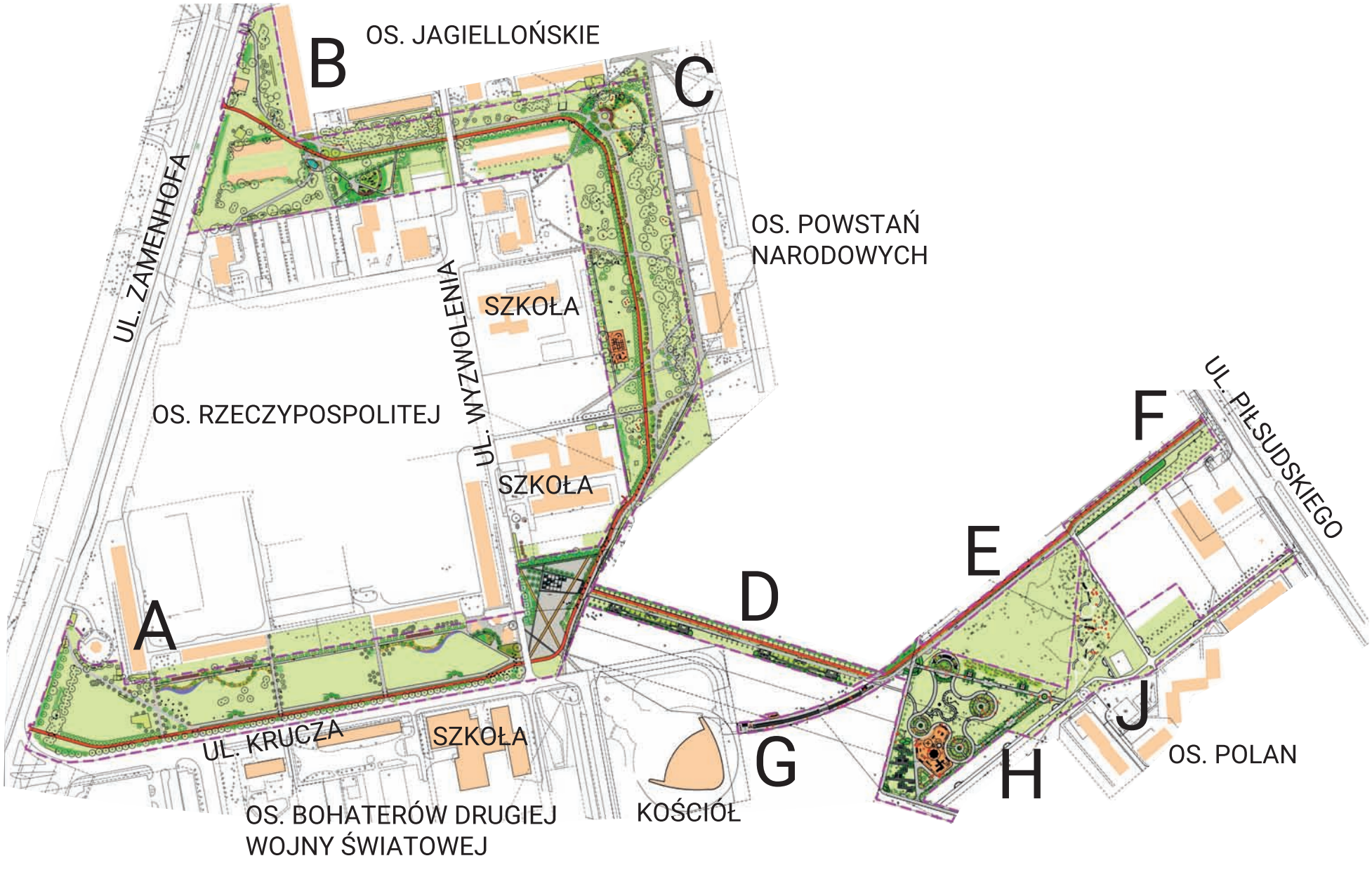

Historia tak nieodległa

Jeszcze piętnaście lat temu, a dokładnie wiosną roku 2005 tak właśnie wyglądały okolice „deski" na os. Powstań Narodowych. Trudno dziś w to uwierzyć ale przejście z tego osiedla w kierunku Szkoły Podstawowej nr 20, Ośrodka Zdrowia czy przystanku tramwajowego przy ul. Zamenhoffa po opadach deszczu wiązało się zawsze z pomoczeniem i obłoceniem butów. Dokładnie taka sama sytuacja miała miejsce z przejściem w kierunku Kościoła Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny na os. Bohaterów II Wojny Światowej, tutaj sytuacja była jeszcze trudniejsza, gdyż dochodziło do wielu napadów rabunkowych na kobiety w godzinach wieczornych. Taki stan trwał wiele lat. Pikanterii dodawał powszechny „niedasizm". Do kogo by się mieszkańcy nie zwracali z prośbą o pomoc w utwardzeniu i oświetleniu ciągów komunikacyjnych zawsze słyszeli, że się nie da – „no bo przecież gdyby się dało to już dawno temat był by załatwiony". Na całe szczęście kiedy Rada Osiedla Rataje wzięła tą sprawę w swoje ręce udało się ostatecznie poprawić stan techniczny szlaków komunikacyjnych, ale także upiększyć okolicę zielenią i zbudować siłownie zewnętrzną naprzeciwko Klubu Seniora „Złota Jesień" oraz zbudować tzw. street workout dla młodzieży.

Adam Pawlik,
Przewodniczący
Rady Osiedla Rataje

OBSZAR A:

Teren ciągnący się wzdłuż ulicy Kruczej (ze względu na charakterystyczny kształt określany jako „But 1”) zostały poprowadzone ścieżki piesze i wyraźnie wyodrębniona droga rowerowa. Wzdłuż ścieżek – w zakolach i pod pergolami – ustawiono ławki. Główną dominantą tego obszaru jest plac z fontanną (podświetlaną wieczorami) powstały na terenie ograniczonym przez LO nr 10, budynek Os. Rzeczypospolitej 100-104 oraz kościół NMP. Jest to „strefa słodkości i rozmaitości”, gdzie można przysiąść i skorzystać z oferty pobliskich kiosków handlowych. Na placu nie zabrakło też odniesienia do dziedzictwa kolejowego – niektóre donice do kwiatów ozdobiono rysunkami wagonów. Teren jest zagospodarowany z wykorzystaniem wszystkich typów zieleni (od niskiej do wysokiej), a wzdłuż ul. Zamenhofa posadzono szpaler drzew i krzewów stanowiących naturalny ekran akustyczny.

OBSZAR B:

Nazywany też „Butem 2” jest położony południowej krawędzi Osiedla Jagiellońskiego, na terenie, który do niedawna zajmowały jeszcze baraki pamiętające czasy budowy osiedli ratajskich. Stworzono tu dwie strefy wypoczynku, z miejscami do siedzenia usytuowanymi pod pergolami i wśród kwiatów. Szczególnie efektowna jest pergola powstała w południowo-wschodnim krańcu osiedla, na granicy z „deską Złota Jesień”. Powstałe ciągi piesze i rowerowe poprzez obszar C łączą ten teren z pozostałą częścią założenia parkowego.

OBSZAR C:

Połączył omawiane wcześniej obszary A i B. Leży na terenie od strony wschodniej ograniczonej „Złotą Jesienią", a od strony zachodniej graniczy z Ośrodkiem Zdrowia, Szkołą Podstawową nr 20 i Liceum Ogólnokształcącym nr X. Na jego terenie powstała siłownia zewnętrzna oraz plac ćwiczeń dla seniorów. Na tym terenie nastąpiło bardzo dopracowane zgranie „starej" zieleni wysokiej z nowymi nasadzeniami.

OBSZAR D:

Nazywany „Aleją drzew pamięci", gdzie po obu stronach pozostawiono istniejące wcześniej drzewa. Aleja ta stanowi ciąg komunikacyjny składający się z odrębnego chodnika i odrębnej ścieżki rowerowej. Każda z nich ma aż 3 metry szerokości, oddzielone są pasem zieleni o szerokości 1 m. Wzdłuż ścieżki powstały dodatkowe placyki z ławeczkami oraz stolikami do gier planszowych, jak szachy i chińczyk. Elementem dekoracyjnym są betonowe kule przy placykach.

OBSZAR E:

Jest położony na starotorzu Średzkiej Kolei Powiatowej. Nie zachował się żaden oryginalny element torowiska, ale o kolejowej przeszłości terenu przypomina zamarkowany kostką w kolorze ciemnoszarym ślad (o „rozstawie" 1390 mm) symbolizujący istniejący tu kiedyś tor 1435 mm linii normalnotorowej. Obszar ten (podobnie jak F i G) objęty jest ochroną konserwatorską. Wraz z odcinkiem F jako ciągu pieszo-rowerowy pełni głównie rolę komunikacyjną, stanowiąc łącznik prowadzący na północ (w stronę jeziora Maltańskiego). Warto podkreślić pełne odseparowanie ruchu rowerowego od chodnika.

OBSZAR F:

Na tym terenie był już poprowadzony ciąg komunikacyjny przeznaczony dla ruchu pieszego. W ramach budowy Parku Rataje powstała dodatkowa, bezkolizyjna droga dla rowerów. Droga ta (również na obszarze E) powstawała w ostatniej kolejności, gdyż ciąg ten był zarezerwowany jako szlak transportowy do wprowadzenia ciężkich eksponatów na teren powstającego skansenu.

OBSZAR G:

Na tym terenie, na starotorzu zlokalizowano skansen poświęcony tej kolei (opisany na stronie 8 Głosu Rataj). Ma on być żywą lekcją historii dla najmłodszych, jest także adresowany do pasjonatów kolejnictwa.

OBSZAR H: Nazywany „Ogrodem Zmysłów" jest główną częścią Parku. Na jego terenie powstały cztery ogrody tematyczne: – traw: dla zmysłu słuchu, – roślin okrywowych: dla zmysłu wzroku, – krzewów owocowych: dla zmysłu smaku, – ziół: dla zmysłu węchu. Uzupełnieniem jest ścieżka sensoryczna ćwicząca zmysł dotyku i dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Wybudowana została z różnych materiałów, które wraz z wyposażeniem mają rozwijać wyobraźnię dotykową i zapewnić różnorodne wrażenia dotykowe. Jej konstrukcja umożliwi rozwijanie motoryki, równowagi i koordynacji ruchowej. Zastosowane materiały pozwolą na stymulowanie receptorów dotyku znajdujących się w stopach. Na tym obszarze powstała też polana piknikowa oraz integracyjny plac zabaw z urządzeniami także dla dzieci niepełnosprawnych. Również na placu zabaw nie zabrakło drewnianej „kolejki", zabudowanej ku uciesze najmłodszych. Uzupełnieniem jest łąka kwietna oraz dwie pergole ze stoliczkami i przynależnymi siedzeniami do gry w szachy czy chińczyka.

OBSZAR J: Jest to terenowy park rowerowy z torem przeszkód dla rowerów krosowych, położony na skraju Osiedla Polan (przylegający do boiska MKS Przemysław).

Skansen Średzkiej Kolei Powiatowej upamiętniający historię miejsca

Na terenie oznaczonym literą G zaprojektowano skansen upamiętniający przebieg dawnych torów Średzkiej Kolei Powiatowej. Skansen powstał jako miejsce ogólnodostępne, zarówno dla mieszkańców okolicznych osiedli jak i użytkowników parku, stanowiący żywą lekcję historii dla dzieci oraz pasjonatów. Zaproponowano elementy małej architektury o charakterze nawiązującej do architektury związanej z koleją i peronami. Pierwsza stacja została zlokalizowana w oryginalnym miejscu dawnej Stacji Żegrze – Średzkiej Kolei Powiatowej. Stacje mają charakter edukacyjno-interaktywny, zachęcający do dalszego podążania wzdłuż osi śladu torów kolejowych. Na wyspach zaprojektowano wiaty przystankowe wraz z miejscami do siedzenia, tablice zawierające informacje o historii kolei średzkiej. Zaprojektowano tablicę pamiątkową wkomponowaną w płyty chodnikowe informującą użytkowników o przebiegu torowiska Średzkiej Kolei Powiatowej. Wzdłuż całego ciągu komunikacyjnego zaznaczono historyczny przebieg szyn kolejowych w formie odmiennego koloru kostki brukowej od pozostałej części chodnika, odtworzono rozstaw szyn torów normalnotorowych oraz na wskazanym fragmencie torów wąskotorowych. Dla podkreślenia historii miejsca, zlokalizowano na przygotowanym torze odrestaurowane eksponaty kolei normalnotorowej w postaci parowozu z tendrem serii TKt48 nr: 130, wagonu typu WARS oraz eksponatu kolei wąskotorowej w postaci lokomotywy wąskotorowej BAZIEL. Na zakończeniu osi torów zlokalizowano plac wieńczący bieg torów. Na placu zaprojektowano miejsca do odpoczynku, wiatę przystankową z ławeczką do siedzenia, tablice informacyjne, betonowe podesty na eksponaty skansenu. Projektowany skansen Średzkiej Kolei Powiatowej będzie pełnił funkcje rekreacyjne i edukacyjne z poszanowaniem historii miejsca.

Budynek dyrekcji SKP.

Stacja Zaniemyśl.

Główna stacja SKP Kobylepole.

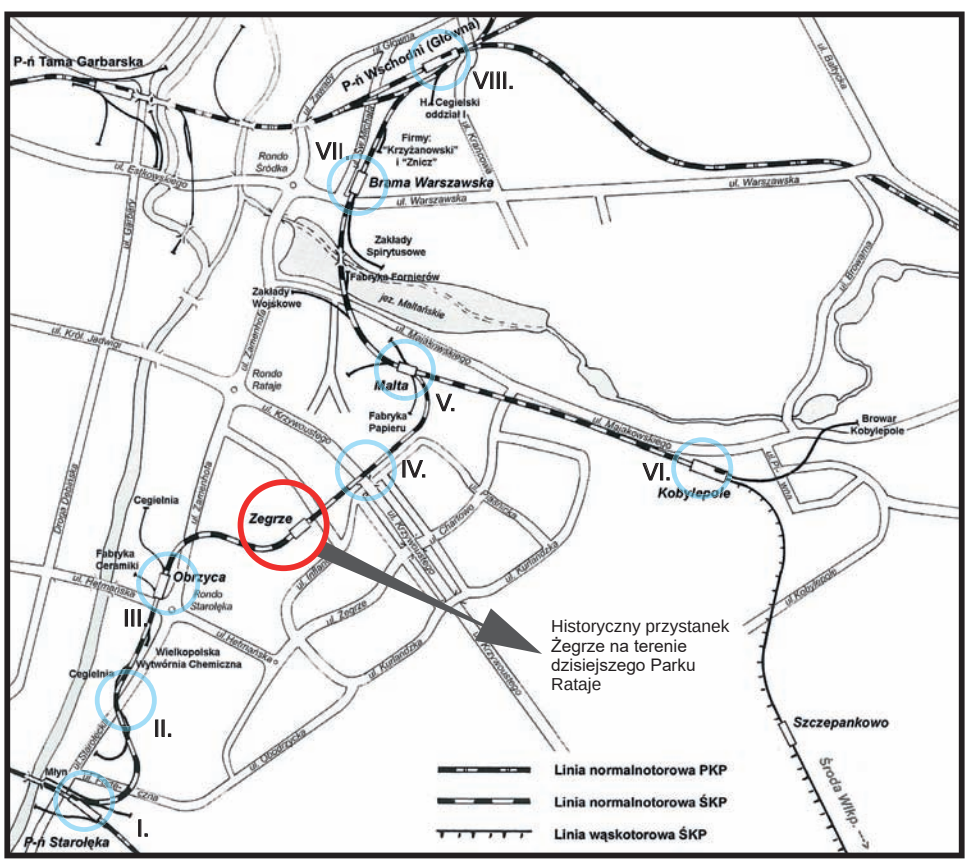

ŹRÓDŁO: „POZNAŃSKI WĘZEŁ KOLEJOWY WCZORAJ I DZIŚ", R,KROMA, J. SOSIŃSKI, WYDAWNICTWO H. CEGIELSKI - POZNAŃ S.A.; POZNAŃ 2003.

SIEĆ POŁĄCZEŃ ŚREDZKIEJ KOLEI POWIATOWEJ W POZNANIU NA TLE WSPÓŁCZESNEGO UKŁADU ULIC

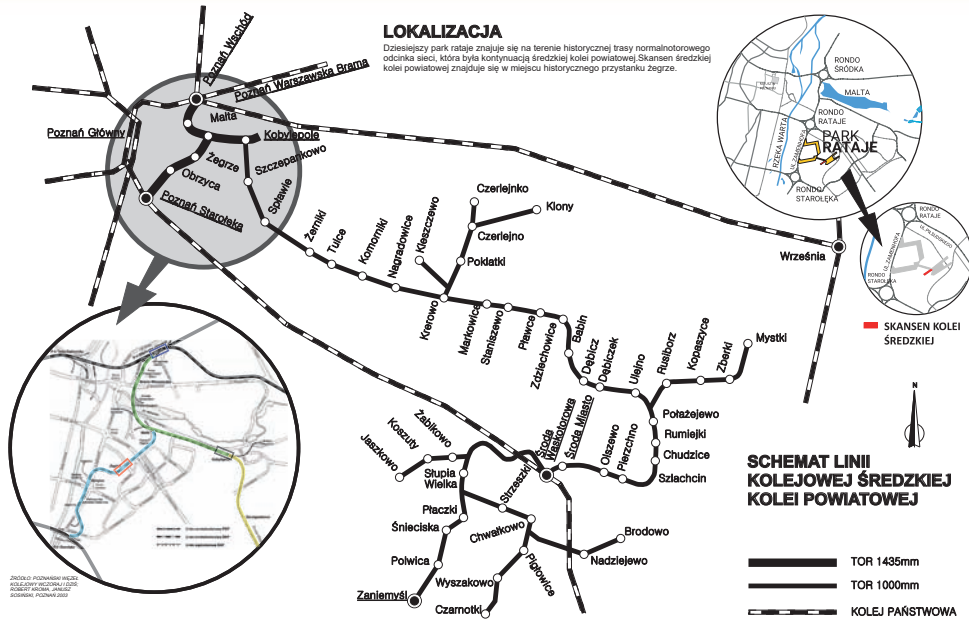

Parowozownia w Środzie Wielkopolskiej.

Most na Kopii w Tulcach.

Zamierzeniem naszym jest ożywienie powstałego parku znajdującego się dokładnie po środku szlaku komunikacyjnego Malta-Warta poprzez lokalizację w skansenie i terenie przyległym małej kawiarenki bądź bistra tak, aby skansen ożywił teren, a także aby zyskał gospodarza miejsca. W tym celu mamy nadzieję, że w przyszłym roku dojdzie ostatecznie do doprowadzenia tam mediów w postaci kanalizacji i wodociągu umożliwiających prowadzenie tego rodzaju działalności. Skansen musi także zostać odsłonięty od strony alei drzew pamięci, gdyż obecnie jest zasłonięty rosnącymi tam „samosiejkami".

Adam Pawlik,
Przewodniczący
Rady Osiedla Rataje

GŁOS RATAJ
Gazeta Rady Osiedla Rataje
Rada Osiedla Rataje

Wydawca: Miasto Poznań – Osiedle Rataje z siedzibą pod adresem Urząd Miasta Poznania, Wydział Wspierania Jednostek Pomocniczych Miasta, ul. Libelta 16/20, 61-706 Poznań.

Współpraca: WIEŚCI Z OKOLICY

Adres do korespondencji:
Wydział Wspierania Jednostek Pomocniczych Miasta Poznania os. Bohaterów II Wojny Światowej 36a
61-386 Poznań

Drukarnia Prasowa Polska Press Sp. z.o.o.
Poznań ul. Malwowa 150

Poznań 20.09.2019 r.

Redaktor naczelny: Wojciech Strzelecki

Nakład: 22 500 egz.

Zdjęcia s. 2 i 3 Adam Pawlik
Zdjęcia s. 4-7 Joanna Sekulak
Zdjęcia s. 8 Materiały archiwalne Parku Rataje